

Tradicija i moderna tehnologija Povijesni glavni portal osječke konkatedrale obnavljan je - laserom

OSIJEK // 9. str. //

RADOVI TRAJALI DVIJE GODINE

Obnovljen je glavni ulaz u konkatedralu

Za uklanjanje pojedinih tamnih naslaga korišten je i laser. Injektirane su pukotine i spajani odvojeni dijelovi

Dario KUŠTRO

Na sebi nosi ožiljke ratnih razaranja iz dva rata - Drugog svjetskog i Domovinskog, preživjela je potres iz 1964. godine, a itekako je osjetila breme industrijskog razvoja i suvremenog načina života - prekrivana je talogom skrama koji je nastao taloženjem iz okoliša, odnosno nusprodukata izgaranja fosilnih goriva industrije. Veći dio površina kamene plastike onečišćen je biološkim obraštajem - šturi je to dio "zdravstvenog kartona" konkatedrale sv. Petra i Pavla, apostola. U nedjelju su svečanim prigodnim programom, održanim nakon večernjeg misnog slavlja, predstavljani završeni konzervatorsko-restauratorski radovi na glavnom portalu - ulazu, čime je učinjen prvi korak prema njezinoj cjelovitoj obnovi. Radove započete 2025. godine, na inicijativu Đakovačko-osječke nadbiskupije, proveo je Hrvatski restauratorski zavod u suradnji s Područnim konzervatorskim uredom u Osijeku. O provedenim su radovima u ime HRZ-a

govorili ravnatelj Boris Mostarčić i voditelj radova Ivan Jengi, a riječi zahvalne uputio je đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić. Prigodan glazbeni program izveo je HKUD Osijek 1862.

Barijev oksid

Zahvatu je prethodilo opsežno konzervatorsko-restauratorsko istraživanje, uključujući analizu stanja kamenih elemenata, uzorkovanje materijala i laboratorijska ispitivanja. Očekivano, istraživanja su pokazala brojna oštećenja kamena, na površinama kamena i opeke bile su prisutne naslage nečistoća nastale tijekom desetljeća, biološki obraštaj i štetne vodotopljive soli, a u nižim zonama

građevine uočen je i utjecaj kapilarne vlage.

Radovi na glavnom portalu obuhvatili su više faza - od uklanjanja naslaga i čišćenja kamene plastike (skulptura) do odsoljavanja, konsolidacije kamena, saniranja pukotina i rekonstrukcije nedostajućih dijelova. Za uklanjanje pojedinih tamnih naslaga korišten je i laser, a dijelovi portala dodatno su čišćeni ručnim alatom i vodom pod kontroliranim tlakom. Kamena plastika potom je radi zaštite bila natapana otopinom barijeva hidroksida. Nakon što su laboratorijska ispitivanja pokazala kako je ova faza uspješno provedena, sljedeća faza bila je injektiranje pukotina i spajanje odvojenih dijelova glavnih portala. Za tu svrhu korišteni su

i trnovi od nehrdajućeg metala, pri čemu se pazilo da budu diskretno postavljeni kako ne bi bili vidljivi.

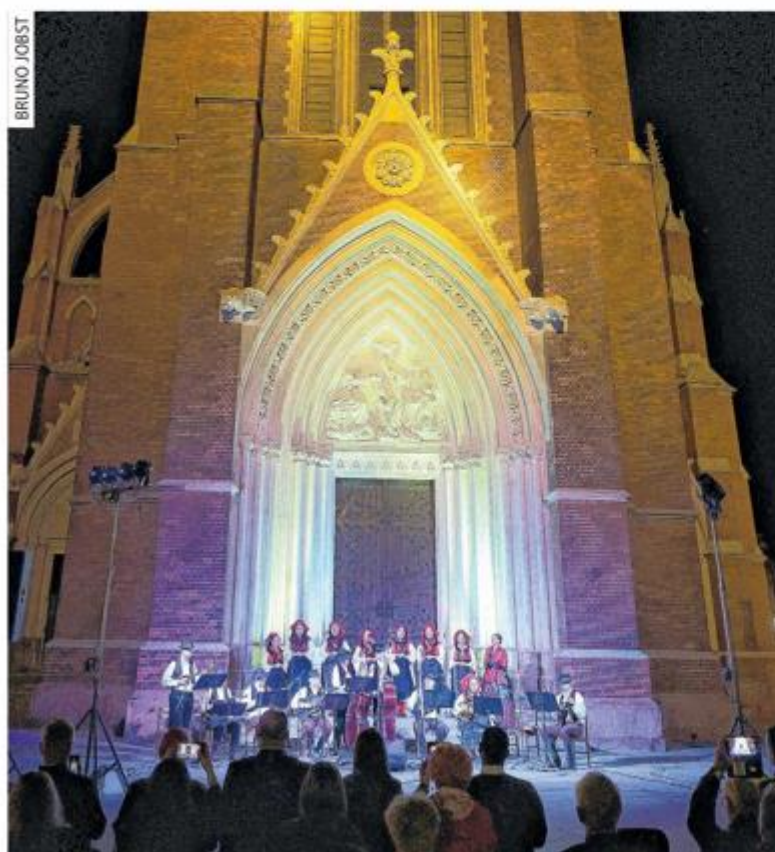
Modeli i kalupi

Poseban dio zahvata odnosio se na rekonstrukciju nedostajućih skulpturalnih i dekorativnih elemenata. Prema sačuvanim dijelovima, arhivskoj fotografskoj dokumentaciji i usporednim primjerima, izrađeni su modeli i kalupi za rekonstrukciju, a obnovljeni su dijelovi potom montirani na portal. Primjerice gumenogipsani otisak glave sjeverne vodorige iskorišten je za rekonstrukciju glave južne vodorige.

U završnoj fazi rekonstruirani dijelovi su tonirani kako bi se vizualno uskladili s izvornim kamenim elementima. Svi ti kameni elementi naposljetku su natopljeni zaštitnim hidrofbnim kemijskim sredstvom. Usporedno se radilo i na zamjeni teže oštećenih i ugradnji nedostajućih dijelova opeke. Radovi izvedeni tijekom prošle i ove godine financirani su od Hrvatskog restauratorskog zavoda s iznosom od 200 tisuća eura. ■

VRATA - TEOLOŠKA I SIMBOLIČKA VAŽNOST

Nadbiskup Hranić istaknuo je posebno značenje vrata i portala u kršćanskoj sakralnoj arhitekturi. "Vrata imaju teološku, simboličku i umjetničku važnost te znače granicu između zemaljskoga i nebeskoga svijeta. Vrata u kršćanstvu simboliziraju prijelaz, susret s Bogom. Vrata stoje između vanjština i nutrina kao granica između profanoga i sakralnog prostora. Prolazak kroz vrata označava obraćenje i odluku za Isusa Krista i ulazak u novi duhovni život", istaknuo je nadbiskup.

BRUNO LOBST

Boris Mostarčić